

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

بهزاد ایزدی^۱

محمد سیامک رضاقلی^۲

[10.22034/ssys.2023.2821.3050](https://doi.org/10.22034/ssys.2023.2821.3050)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۲/۲۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۵/۱۵

هدف این پژوهش، طراحی مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی با رویکرد توسعه پایدار بود. روش تحقیق از نوع کیفی - کمی با رویکرد اکتشافی نظام‌مند (تحلیل مضمون) و رویکرد معادلات ساختاری انتخاب شد. مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی شامل دو بخش منابع انسانی (صاحب‌نظران و مدیران عالی سطح کشور، نخبه‌های ورزشی، مسئولان استانی، شهرستانی و روستایی فعال در امر ورزش و ...) و منابع اطلاعاتی (کتاب‌ها، مقالات، اسناد، رسانه‌ها، و ...) بود. مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی به تعداد قابل کفایت، به‌صورت هدفمند و بر مبنای رسیدن به اشباع نظری انتخاب شدند (۱۹ نفر و ۷۴ سند). و در بخش کمی جهت برآورد نمونه تحقیق در رویکرد معادلات ساختاری که به ازای هر متغیر پژوهش، مقدار تقریبی بین ۵ تا ۱۵ نفر برای نمونه تحقیق پیشنهاد می‌شود، در این تحقیق به ازای هر بعد ۷ نفر به روش تصادفی - طبقه‌ای در نظر گرفته شده‌اند (کل ۱۳۳ نفر) که با توجه به احتمال ریزش یا عدم پاسخگویی، تعداد ۱۵۰ پرسش‌نامه پخش شد. ابزار پژوهش شامل مصاحبه‌های اکتشافی نیمه‌ساختارمند به همراه مطالعه کتابخانه‌ای نظام‌مند و پرسش‌نامه محقق‌ساخته بود. روایی ابزار براساس شایستگی علمی، اعتبار حقوقی و علمی نمونه، نظر خبرگان و توافق بین مصححان ارزیابی و تایید گردید. جهت تحلیل یافته‌ها از روش کدگذاری مفهومی چندمرحله‌ای (باز، گزینشی و موضوعی) با رویکرد تحلیل سیستمی و نرم‌افزار پی ال اس استفاده شد. چارچوب مفهومی نهایی شامل ۷۷ مؤلفه، ۱۹ بُعد و ۸ منظر شناسایی شده بود.

براساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت اهتمام به توسعه پایدار از عوامل مهم و اساسی در ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی کشور می‌باشد. ضروری است که دولت، نهادهای شهری و روستایی، مسئولان، مدیران و رسانه‌های مختلف در جهت توسعه و رشد ورزش روستایی کشور اقدامات لازم را تدبیر کنند و در برنامه‌ها و بودجه‌بندی‌ها به این مقوله واقف باشند.

واژگان کلیدی: فراغت فعال، ورزش روستایی، توسعه پایدار، زیرساخت و امکانات.

^۱ دانشیار، مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران (نویسنده

مسئول) E-mail: B.izadi@uok.ac.ir

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

مقدمه

بخشی از چشم‌انداز سند توسعه پایدار مربوط به بخش روستایی و بومی هر کشور و ملت است که ایجاد توسعه پایدار در این مناطق حائز اهمیت ویژه‌ای است. با بالابردن سطح کیفیت و امید به زندگی در روستاها شاهد کاهش مهاجرت از روستا به شهرها، افزایش تولید محصولات روستایی، افزایش سلامتی و شادابی مردم روستا، افزایش وحدت و همبستگی، کاهش اختلافات اجتماعی، حفظ محیط زیست و حفظ فرهنگ و رسوم جامعه روستایی- که نمادی از فرهنگ هر ملت است- می‌باشیم. درک توانایی ورزش در کمک به نتایج مثبت سلامتی جزو یکی از اصلی‌ترین توجیهات یارانه ورزش توسط مقامات دولتی و همچنین ارتقای مستمر ورزش به‌عنوان یک عامل سودمند در جامعه است (هوکسترا^۱ و همکاران، ۲۰۱۸؛ نیکلسون^۲ و همکاران، ۲۰۱۰). مزایای پیشنهادی بهداشتی ورزش منجر به تأکید بر مشارکت در ورزش به‌عنوان یک مداخله کلیدی برای جلوگیری از بیماری‌های غیرواگیر در برنامه اقدام جهانی سازمان بهداشت جهانی بوده است (سازمان بهداشت جهانی^۳، ۲۰۱۳). مشارکت ورزشی همچنین با افزایش ارتباط اجتماعی، کاهش درگیر شدن در رفتارهای پرخطر و پیامدهای بهتر بهداشت روانی ارتباط دارد (ادواردز و کاسپر، ۲۰۱۲). بنابراین یکی از عوامل مهم در بحث ایجاد توسعه پایدار در کشورها و به‌خصوص جوامع روستایی ایجاد محیطی سالم، پویا، شاداب و خوشحال است که با ایجاد و فراهم کردن زیرساخت‌های ورزشی در جوامع روستایی می‌توان به این مهم دست یافت. امروزه کمبود زیرساخت‌ها و تاسیسات ورزشی در روستاها که ارتباط مستقیمی با فعال‌سازی اوقات فراغت فعال دارد، بخش عظیمی از مشکلات را در حوزه رفاهی، سلامت و حوزه‌های اجتماعی ساکنان روستاها فراهم آورده است؛ به گونه‌ای که سبب ایجاد معضلات عدیده‌ای از جمله مهاجرت از روستا، افزایش بیماری‌های غیرواگیردار، افزایش مصرف مواد دخانیات، افزایش بزهکاری در بین نوجوانان و جوانان و گسترش ناهنجاری‌های اسکلتی=قامتی به‌ویژه در زنان شده است تا بدین صورت یکی از مهمترین موانع رشد و ایجاد توسعه پایدار در روستاها باشد. بنابراین در صورتی که از لحاظ راهبردی و هدفمند از ورزش و غنی‌سازی اوقات فراغت فعال استفاده شود سبب ارتقای سطح فعالیت بدنی و سلامت جامعه خواهد شد. (برگ^۴، وارنر و داس، ۲۰۱۵؛ ادواردز، ۲۰۱۵؛ ایم^۵ و

¹ Hoekstra

² Nicholson

³ WHO

⁴ berg

⁵ Eime

همکاران، ۲۰۱۵). ورزش و فعالیت‌های اوقات فراغت، بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی اجتماعی در همه جوامع را تشکیل می‌دهند و به‌طور پیچیده با جامعه و سیاست در ارتباط است (جاروی و همکاران، ۱۹۹۴: ۲). تصور می‌شود که مزایای بالقوه مشارکت در ورزش برای جامعه شامل موارد زیر است: بهبود آمادگی جسمی و سلامتی؛ بهبود سلامت روان و بهزیستی روان‌شناختی؛ رشد شخصیت از طریق خودپنداره بهبودیافته؛ منافع اجتماعی روان‌شناختی مانند همدلی، صداقت، تحمل، همکاری، اعتماد به نفس و پیشرفت مهارت‌های اجتماعی و سرانجام تأثیرات گسترده‌تری از قبیل افزایش هویت جامعه، انسجام اجتماعی و ادغام که همه این نتایج مطلوب را می‌توان با شرکت در برنامه‌های ورزشی هدفمند از اشکال مختلف به‌دست آورد (کالتر^۱، ۲۰۰۸). علاوه بر این، مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در زمان اوقات فراغت می‌تواند در کاهش آسیب‌های اجتماعی از جمله کاهش جرم موثر باشد (هارتمن و دپرو^۲، ۲۰۰۶؛ کاروسو^۳، ۲۰۱۱؛ ولیز و شکیب^۴، ۲۰۱۲). در اواخر دهه ۵۰ و اوایل دهه ۱۹۶۰، گزارش‌های آل‌بمارل^۵ (۱۹۵۹) و ولفند (۱۹۶۰) با صراحت ارتقای چنین دیدگاهی را شروع و به پتانسیل‌های ورزشی برای کنترل و آرام کردن رفتارهای ضد اجتماعی اشاره کردند. مفسران سیاسی به‌طور دوره‌ای ورزش را به‌عنوان نوعی نگرش برای کل مجموعه‌ای از موضوعات اجتماعی و اخلاقی ترویج می‌کردند (به کلینز و کی^۶، ۲۰۱۴).

همچنین مطالعات نشان می‌دهد که مشارکت جوانان در فعالیت‌های بدنی در زمان اوقات فراغت با عملکرد تحصیلی همبستگی مثبت دارد (دوایر و همکاران، ۲۰۰۱؛ وزارت آموزش و پرورش کالیفرنیا^۷، ۲۰۰۲). لاوسون^۸ (۲۰۰۵) «محیط بهداشت و ارتقای سلامت» را به‌عنوان یکی از پنج زمینه‌ای که ورزش و تربیت بدنی می‌تواند در جوامع نقش داشته باشند، پیشنهاد کرد. لاوسون اظهار داشت: «آنها ممکن است سلامت انسان را بهبود بخشند و در عین حال، ممکن است محیط‌هایی را تقویت کنند که سلامتی را ایجاد کنند» (ص. ۱۳۸). ایجاد مشارکت‌های معتبر و توانمند برای دستیابی به بسیاری از نتایج سلامتی از طریق ورزش در زمان فراغت بسیار مهم است (هیلز، واکر، و باری^۹، ۲۰۱۹).

¹ Coalter

² Hartmann, D., and B. Depro

³ Caruso

⁴ Veliz, P., and S. Shakib

⁵ Albemarle

⁶ Collins, M. F., & Kay

⁷ California Department of Education

⁸ Lawson

⁹ Hills, S., Walker, M. B., & Barry, A

پُر کردن اوقات فراغت با تمرینات صحیح و منظم به عنوان بخش مهمی از وظایف روزانه فرد می تواند در سلامت جامعه و مسئولیت های اجتماعی را که مستلزم یک بدن سالم و با آمادگی کامل است مؤثر باشد (محمدي و نوروزي، ۲۰۱۸). بررسی ادبیات در مورد تأثیر برنامه های ورزشی در اوقات فراغت نشان دهنده اثرات مثبت آن است، ورزش بر کاهش استرس و اضطراب تأثیرگذار است و نتایج آنالیز این محققان نشان می دهد که ورزش منظم می تواند مشکلات افراد مانند استرس، اضطراب و پرخاشگری را کاهش دهد (هرینگ و همکاران^۱، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۶).

مونز و همکاران (۲۰۰۶) دریافتند که حضور در اردوگاه های ورزشی باعث بهبود قابل توجهی درک وضعیت سلامتی کودکان از جمله: خودپنداری از عملکرد جسمی، نقش عملکرد بدنی، سلامت عمومی و سلامت روان می شود. تعداد امکانات تفریحی با سطح ورزش بدنی ارتباط مثبت دارد (هیلسدون، پانتر، فاستر و جونز، ۲۰۰۷). تحقیقات نشان داده است که علاقه به روابط بین تفرجگاه های تفریحی و سلامتی بیشتر می شود (جوآسارت-مارچلی، ۲۰۱۰). پژوهش ها نشان می دهد که فعالیت تفریحی بدنی مناسب در قالب اوقات فراغت می تواند در بهبود طیف گسترده ای از آمادگی عمومی و سلامت عمومی نقش داشته باشد. در بهترین حالت، ادبیات موجود صریحاً محیط تفریحی جامعه را به عنوان یک رویکرد اساسی برای سلامت جسمی قرار داده است (برک و کوتس، ۲۰۱۳). در سال ۲۰۱۲، یک گروه کار مشترک با دولت های فدرال، استانی و سرزمینی کانادا سیاست ورزش کانادا را منتشر کرد که بر تسهیل مشارکت اجتماعی، تعامل و انسجام از طریق ورزش تأکید می کند (مرکز منابع اطلاعاتی ورزشی^۲، (SIRC, 2012a)). بسیاری از شرکت ها و سازمان ها از جمله کمیته بین المللی المپیک و دفتر ورزش و توسعه سازمان ملل متحد، ورزش را در ارتقای آموزش، فرهنگ، سلامتی، توسعه پایدار و صلح قدرتمند می دانند. این پتانسیل بی نظیر مبتنی بر محبوبیت جهانی ورزش در سکوها ی ارتباطی جهانی و ظرفیت آن به عنوان نیروی قدرتمند و مثبت برای تحولات اجتماعی است (بوتلر^۳، ۲۰۰۸). عضویت در یک سازمان ورزشی داوطلبانه شامل سرمایه اجتماعی است که منجر به اعتماد عمومی و تعهد سیاسی می شود (سپیل، ۲۰۰۶). علاوه بر این، سیاست ورزش کانادا اهمیت متناسب سازی این نتایج ورزشی را در رابطه با اعتقادات و هنجارهای جامعه محلی مشخص می کند: مشارکت ورزشی در همه زمینه ها باعث ایجاد جامعه در انواع مختلفی می شود. ورزش به صورت کلی برای اهداف توسعه اقتصادی و اجتماعی مورد استفاده قرار می گیرد. (SIRC, 2012c : 10). از بین عناصر

¹ Herring MP, Hallgren M, Campbell MJ

² Sport Information Resource Centre

³ Beutler

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

مختلف اجتماعی در یک جامعه، ورزش به‌عنوان روشی برای ایجاد سرمایه اجتماعی مثبت شناخته می‌شود (لاوسن، ۲۰۰۵؛ اسکینر^۱، ۲۰۰۸)

کار تونتس (۲۰۰۵) گواهی بر این وضعیت است که یکی از منحصر به فردترین ویژگی‌های بسیاری از شهرها و مناطق کشور استرالیا بخشی است که ورزش رقابتی در روابط محلی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایفا می‌کند. ورزش به ایجاد هویت جامعه و احساس جامعه و تعلق کمک می‌کند. وی همچنین ادعا می‌کند که ماهیت اشتراکی مشارکت ورزشی به‌ویژه باشگاه‌های ورزشی اغلب به‌عنوان واسطه‌ای برای تولید سرمایه اجتماعی تلقی می‌شود.

با ایجاد مجدد تجربیات سنتی، رویدادهای ورزشی ممکن است پیوندهای تاریخی را که بخشی از هویت اجتماعی فردی را تشکیل می‌دهند برجسته و تسهیل کنند. (گامون و رامشاو^۲، ۲۰۰۵). به همین ترتیب، پولی، کوهن و پیک (۲۰۰۵) در مطالعه موردی خود در مورد تجربیات زندگی در مناطق شهری و روستایی سه موضوع اصلی را مشخص کردند: عضویت، ارتباط عاطفی و ادغام و تحقق نیازها.

آنها نتیجه گرفتند که تعلق و شرکت در کلوپ‌های ورزشی محلی می‌تواند به سرمایه اجتماعی جوامع چه از نظر شهری و چه در روستا بیفزاید. جهت تبیین بهتر مسئله پژوهش لازم است تا تحقیقات مرتبط با موضوع مرور و نقد شوند. هر گاه ملتی با مشکلاتی روبه‌رو گشته این ورزش است که انسجام و همبستگی ملت‌ها را حفظ می‌کند؛ یعنی از ورزش همیشه به‌عنوان یک پادزهر مقرون به صرفه برای طیف وسیعی از مشکلات اجتماعی استفاده می‌شود (کالتر، ۲۰۰۸). نتایج تحقیقات (بروسنان^۳، ۲۰۱۹) حاکی از آن است که مشارکت ورزشی در قالب اوقات فراغت در سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ میزان ۳۲ درصد از جرائم خوشونت‌آمیز در ۳۲۳ مقام محلی انگلیس را کاهش می‌دهد. حداقل در انگلیس، مدت‌هاست که از ورزش به‌عنوان ابزاری برای «مدیریت بحران» بیماری‌های اجتماعی استفاده می‌شود. در مقاله‌ای مروری، بیلی (۲۰۰۵) پنج حوزه سلامت جسمی، رشد شناختی و آکادمیک، سلامت روان، کاهش جرم و کاهش حقایق و بی‌احتیاطی را به‌عنوان حوزه‌هایی معرفی کرد که ورزش در آنها تأثیر دارد. دلانی و کینی^۴ (۲۰۰۵) رابطه بین میزان مشارکت ورزشی با سطح سرمایه اجتماعی در اروپا را مورد بررسی قرار دادند تا ببینند که چگونه ورزش به اوراق بهادار جامعه و شهروندی فعال کمک می‌کند. آنها ارتباط مستقیمی بین سطح عضویت در ورزش یک کشور و سطح اعتماد اجتماعی و بهزیستی را پیدا کردند (دلانی و کینی، ۲۰۰۵).

¹ Skinner

² Ramshaw, G., & Gammon, S.

³ Brosnan

⁴ Delaney and Keaney

استونسکو و واسیل در تحقیقی با عنوان «استفاده از ورزش‌های بدنی برای بهبود سلامت روان»، تأثیرات ورزش بر سلامت روان و مؤلفه‌های آن را تشریح کردند و نشان دادند که فعالیت‌های ورزشی به بهبود علائم اضطراب در افراد می‌پردازد (استونسکو و واسیل^۱، ۲۰۱۴).

آترلی^۲ (۲۰۰۶) استدلال می‌کند که سرمایه اجتماعی برای زندگی روزمره جامعه روستایی مهم است. وی معتقد است که باشگاه‌های ورزشی منطقه‌ای، تمرکز اصلی زندگی در جامعه هستند. گنجاندن اجتماعی یا طرد اجتماعی از چنین سازمان‌هایی می‌تواند در زندگی روزمره، شبکه‌های اجتماعی، جذب جامعه و جریان اطلاعاتی تأثیر بگذارد که به یک مقیم کمک می‌کند تا حس تعلق را ایجاد کند. با این تفاسیر نقش بسیار مهم و حیاتی ورزش در پر کردن اوقات فراغت در جامعه روستایی می‌تواند علاوه بر رفع بسیاری از آسیب‌های فردی و اجتماعی زمینه‌ساز توسعه پایدار در حوزه شاخص‌های مرتبط با سلامت و امور اجتماعی روستاها گردد.

روش‌شناسی پژوهش

بخش کیفی

روش تحقیق از نوع مطالعات کیفی با رویکرد اکتشافی نظام‌مند و سیستماتیک بود. جامعه آماری پژوهش شامل دو بخش منابع انسانی آگاه و منابع اطلاعاتی مرتبط به موضوع پژوهش انتخاب شد هدف از این تحقیق، ارائه مدلی کارآمد در راستای افزایش فعالیت‌های ورزشی در قالب اوقات فراغت با هدف ایجاد توسعه پایدار در روستاهای کشور می‌باشد. نمونه انسانی شامل اساتید برجسته دانشگاه‌ها، مدیران سازمان و مشاوران حرفه‌ای که در این راستا صاحب‌نظر و در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان ورزشی در سطح وزارتخانه‌ای و ستادی در حال برنامه‌ریزی و فعالیت هستند. منابع اطلاعاتی نیز مشتمل بر منابع علمی، اسنادی و کتابخانه‌ای تعیین گردید. نمونه آماری بر مبنای رسیدن به اشباع نظری به صورت روش فضاوتی بر افراد و روش هدفمند برای منابع اطلاعاتی برآورد و نمونه‌گیری شد.

جدول ۱: مشخصات نمونه آماری پژوهش

گروه مطالعه	نمونه‌گیری	نمونه
منابع انسانی	مدیران سازمان	۶ نفر
	فضاوتی (نظری)	۱۹ نفر

¹ Stănescu M Vasile L

² Atherley

اساتید دانشگاه‌ها	قضاوتی (نظری)	۱۰ نفر
مشاوران حرفه‌ای	قضاوتی (نظری)	۳ نفر
منابع کتابخانه‌ای و علمی (مقاله، کتاب، و ..)	هدفمند	۲۶ نسخه
منابع اطلاعاتی	گزارش‌ها و اسناد اجرایی و حقوقی	۷۴ نسخه
منابع و آرشیوهای رسانه‌ای	هدفمند	۲۸ نسخه

ابزار پژوهش شامل مطالعه کتابخانه‌ای نظام‌مند و مصاحبه اکتشافی (نیمه‌ساختارمند) بود. مشخصات ابزارهای پژوهش به صورت زیر می‌باشد: استخراج مولفه‌ها با بررسی مبانی و پیشینه از طریق مطالعه اسناد، کتاب‌ها و مقالات شامل منابع داخلی و خارجی انجام گردید. از مصاحبه‌ها جهت تکمیل و تطبیق عوامل و روابط شناسایی شده در مطالعه کتابخانه‌ای استفاده شد. انجام مصاحبه‌ها براساس چارچوب تحلیلی طراحی شده از قبل صورت گرفت. قبل از انجام هر مصاحبه، مصاحبه‌های قبلی تحلیل و مبنای مصاحبه جدید قرار می‌گرفتند. روایی ابزار با استفاده از روش‌های روایی سنجی کیفی یادشده کنترل و مطلوب ارزیابی شد.

جدول ۲: مشخصات ابزارهای پژوهش

روش	مطالعه کتابخانه‌ای	مصاحبه
ابزار	رونوشت (چک لیست استخراج مفاهیم)	چارچوب پرسش (پرسش‌نامه بازپاسخ)
نمونه مورد مطالعه	منابع اطلاعاتی	منابع انسانی
	انتخاب نسخه‌های معتبر به لحاظ علمی و حقوقی	انتخاب افراد بر حسب شایستگی علمی و فنی
روایی	روایی محتوایی رونوشت از دیدگاه متخصصان	روایی محتوایی پرسش‌نامه از دیدگاه متخصصان
میزان توافق بین کدگذاران و مصححان		

بخش کمی

این تحقیق از نظر نوع، توصیفی همبستگی، از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها، میدانی بود. جامعه آماری را کلیه مسئولان حوزه ورزش‌های روستایی کشور تشکیل می‌داد. با توجه به اینکه هیر^۱ و همکاران (۲۰۱۹) جهت برآورد نمونه تحقیق در رویکرد معادلات ساختاری به ازای هر متغیر پژوهش، مقدار تقریبی بین ۵ تا ۱۵ نفر برای نمونه تحقیق پیشنهاد داده‌اند، در این تحقیق به ازای هر بعد ۷ نفر به روش تصادفی - طبقه‌ای در نظر گرفته شده‌اند (کل ۱۳۳ نفر) که با در نظر گرفتن احتمال ریزش یا عدم پاسخگویی تعداد ۱۵۰ پرسش‌نامه پخش شد و از این بین تعداد ۱۳۵ پرسش‌نامه برگردانده شد که ۱۲۶ نفر به صورت کامل به آن پاسخ داده بودند که در نهایت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. از پرسش‌نامه ۷۷ سؤالی محقق ساخته (مستخرج از مصاحبه) با طیف پنج ارزشی لیکرت برای گردآوری داده‌ها استفاده شد. قسمت اول پرسش‌نامه شامل پرسش‌های جمعیت‌شناختی بود (۵ سؤال) و قسمت دوم، عوامل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی (۷۷ سؤال) را اندازه‌گیری می‌کرد. جهت ارزیابی روایی محتوایی و صوری از اساتید مدیریت ورزشی (۵ نفر)، صاحب‌نظران حوزه ورزش روستایی (۷ نفر) نظرخواهی شد. بعد از تأیید روایی محتوایی، ابتدا ابزار در یک مطالعه آزمایشی بین ۳۰ نفر از جامعه آماری توزیع شد که ضریب آلفای کرونباخ (۰/۷۵) محاسبه و پایایی آن تأیید گردید. بر اساس آزمون کلموگروف - اسمیرنوف سطح معنی‌داری تمام مؤلفه‌ها کمتر از $\alpha < 0/05$ و تمامی داده‌ها غیر نرمال بود که برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از رویکرد مدل معادلات ساختاری (تحلیل مسیر) و جهت بررسی روایی سازه از روش تحلیل عاملی تأییدی از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس نسخه سوم^۲ استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

بخش کیفی

یافته‌های پژوهش شامل چارچوب کدگذاری مولفه‌ها و مدل مفهومی برخاسته از آن است. یک نمونه از کدگذاری به صورت جدول ۳ می‌باشد:

جدول ۳: چارچوب‌بندی و کدگذاری چند مرحله‌ای مولفه‌های شناسایی شده

تکرار در	منظر (متغیر)	ابعاد	مولفه (گویه)	مضامین
----------	--------------	-------	--------------	--------

^۱ Hair^۲ Smart Pls

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

۱. زیرساخت رفاهی روستاها برای سبک زندگی	فعال	بستر
۲. ویژگی‌های بومی و جغرافیایی روستاها برای انجام فعالیت‌های ورزشی و تفریحی	اکوسیستم	روستایی
۳. معماری روستایی و فضای درونی روستاها	ظرفیت	محیطی
۴. نگرش جامعه روستایی به انجام فردی، خانوادگی و جمعی فعالیت‌بدنی و ورزش	ورزش	روستایی
۵. سبک زندگی روستائیان در زمان کار و فراغت	قابلیت بافت	اجتماعی
۶. تعارض فکری بین فعال بودن بدنی روستائیان و نیاز آن‌ها به ورزش به دلیل فعالیت روزانه کاری	روستایی	همه‌پوش
۷. جایگاه بازی‌های فعال و ورزش در تفریحات روستائیان	نقش نهادهای عمومی روستا	همه‌پوش
۸. نقش دهیاری و شورای روستا	همه‌پوش	همه‌پوش
۹. نقش مدرسه در ورزش روستاها	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۰. نقش منابع مسجد روستاها در توسعه زیرساخت تفریحی	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۱. نقش خانه بهداشت روستاها در ترویج به ورزش	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۲. نقش ادارات ورزش و جوانان استان و شهرستان‌ها	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۳. نقش هیئت‌های ورزشی استان و شهرستان‌ها به ویژه هیئت ورزش روستایی و بازی‌های بومی	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۴. نقش مدیریت تربیت‌بدنی و ورزش آموزش و پرورش استان و شهرستان‌ها	همه‌پوش	همه‌پوش
۱۵. نقش بخش‌های مرتبط در استانداری و فرمانداری شهرستان	همه‌پوش	همه‌پوش

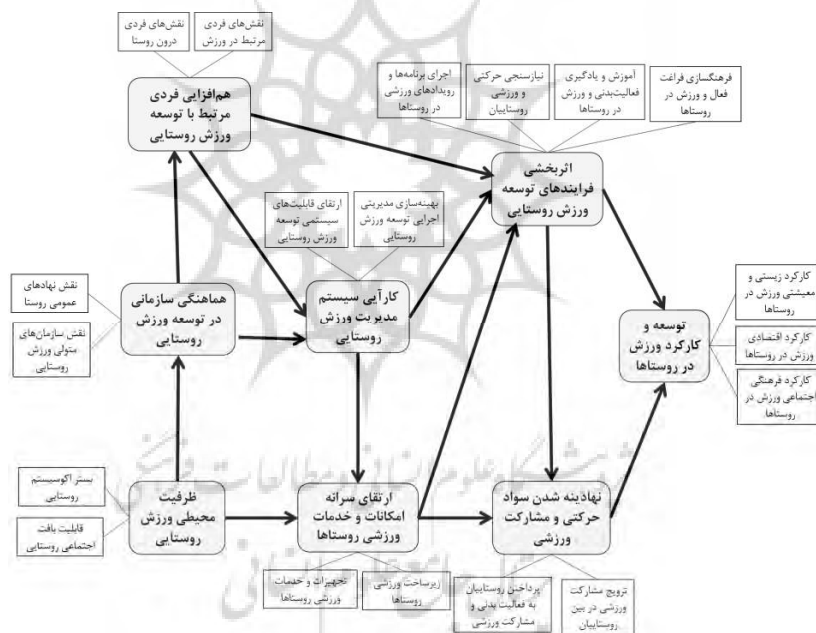
۱۶.	نقش سازمان‌های دیگر مانند ادارات میراث فرهنگی در توسعه فعالیت‌های تفریحی فرهنگی روستایی		
۱۷.	نقش شهروندان روستا (علاقه‌مند، هوادار و فعال ورزشی)		
۱۸.	نقش معلمان شاغل و افراد تحصیلکرده در نقش‌های فردی درون روستا		
۱۹.	نقش متخصصان و مربیان ورزشی اهل روستاها	هم‌افزایی	
۲۰.	نقش دهیار و اعضای شورای روستا	فردی مرتبط	
۲۱.	نقش روحانیون و بزرگان روستا	با توسعه	
۲۲.	مدیران و مسئولان ورزشی استان و شهرستان	ورزش	
۲۳.	نقش فعالان رسانه‌ای ورزش استان و شهرستان	نقش‌های روستایی	
۲۴.	نقش اساتید و دانشجویان و فارغ التحصیلان	فردی مرتبط	
۲۵.	علوم ورزشی دانشگاه‌های استانی و شهرستانی	در ورزش استان‌ها	
۲۶.	نقش معلمان ورزش مدارس و مربیان ورزش همگانی		
۲۷.	طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی توسعه ورزش روستایی	بهینه‌سازی مدیریتی	
۲۸.	تامین منابع و پشتیبانی توسعه ورزش روستایی	اجرایی توسعه	کارآیی
۲۹.	اجرا و سازماندهی امورات توسعه ورزش روستایی	ورزش روستایی	سیستم مدیریت
۳۰.	نظارت و ارزیابی توسعه ورزش روستایی		ورزش روستایی
۳۱.	الگو برداری از کشورهای مختلف جهان در زمینه ورزش روستایی و بازی بومی سنتی	ارتقای قابلیت-های سیستمی	
۳۱.	جلب حمایت نهادی و عمومی جهت توسعه ورزش روستایی		

توسعه ورزش	۳۲. بهره‌گیری از دانش جدید و روز در زمینه روستایی
توسعه ورزش روستاها	۳۳. نوآوری و خلاقیت در ابعاد مختلف فعالیت-های ورزشی
فعال‌سازی تشکیلات و نهادهای مرتبط با ورزش روستایی در استان	۳۴. توسعه فضا و اماکن تفریحی ورزشی (سرپوشیده و روباز) یا طبیعی و مصنوعی روستاها
امکانات و خدمات ورزشی	۳۶. امکانات جانبی، بهداشتی و رفاهی مناسب
امکانات ورزشی روستاها	۳۷. فراهم‌سازی بستر استفاده از تجهیزات و امکانات ورزشی شهری بر روستاییان
امکانات و خدمات ورزشی	۳۸. مناسب‌سازی فضاهای طبیعی و مصنوعی برای فعالیت‌بدنی و ورزشی در حاشیه روستاها از نظر دسترسی
تجهیزات و خدمات ورزشی	۳۹. بهبود تجهیزات و وسایل رشته‌ها و فعالیت‌های ورزشی
خدمات ورزشی روستاها	۴۰. ارتقای استاندارد و ایمنی فضاهای ورزشی
نیازسنجی	۴۱. شناسایی نیازهای مربوط به امکانات و خدمات لازم جهت فعالیت ورزشی
فرایندهای توسعه ورزش روستایی	۴۲. ارتقای خدمات ورزش و تندرستی در روستاها
توسعه ورزش روستایی	۴۳. شناسایی نیازهای مربوط به آمادگی جسمانی و تناسب اندام
توسعه ورزش روستایی	۴۴. شناسایی نیازهای مربوط به تمرین و رقابت از طریق فعالیت ورزشی
توسعه ورزش روستایی	۴۵. شناسایی نیازهای مربوط به نشاط، سلامت و تندرستی از طریق ورزش

آموزش و یادگیری	۴۶. آموزش صحیح فعالیت بدنی و عادات حرکتی روزانه
فعالیت بدنی و ورزش در روستاها	۴۷. آموزش بازی‌های بومی، سنتی و محلی
	۴۸. آموزش رشته‌های ورزشی
	۴۹. آموزش فعالیت‌های بدنی و ورزشی درمانی و بهبودی
	۵۰. اهتمام به برگزاری رویدادهای مختلف ورزشی در مناسبت‌های سالانه مانند مسابقات روستایی
اجرای برنامه‌ها و رویدادهای ورزشی در روستاها	۵۱. برگزاری رویدادهای محلی ورزش و بازی خانوادگی مانند جشنواره‌های ورزشی فرهنگی در حاشیه روستاها
	۵۲. فراهم‌سازی زمینه‌های گردشگری ورزشی و ورزشهای طبیعی در پیرامون روستاها مانند توریسم دوچرخه،
	۵۳. فراهم‌سازی بستر استعداد یابی ورزشی از روستا
	۵۴. دعوت از شخصیت‌های محبوب محلی و شهرستانی. اعضای سابق روستا در شهرها جهت حضور و حمایت در رویدادهای ورزشی روستایی
فرهنگ‌سازی فراغت فعال و ورزش در روستاها	۵۵. تشویق به فعالیت‌های داوطلبی ورزشی در روستاها برای ورزشکاران و مربیان ورزشی
	۵۶. احیا و ترویج بازی‌های بومی سنتی و شناسایی نمادها و سمبل‌های ورزشی در تاریخچه روستاها
	۵۷. اطلاع‌رسانی مربوط به رخدادهای ورزش همگانی تولید محتوای رسانه‌ای و تبلیغاتی مناسب برای ترویج بازی‌های بومی، سنتی و محلی با تاکید بر بازاریابی اجتماعی

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

۵۸.	تشویق به قصد و انگیزش انجام فعالیت بدنی		
	ورزشی	پرداختن	
۵۹.	بهبود نگرش به فعالیت ورزشی در جامعه روستایی	روستاییان به	
۶۰.	ارتقای دانش و اطلاعات فعالیت ورزشی و آگاه‌سازی روستاییان از ضرورت و کارکرد فعالیت ورزشی و بازی	فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی	نهادینه شدن سواد حرکتی و مشارکت ورزشی
۶۱.	میزان سطح مهارت انجام فعالیت ورزشی		
۶۲.	انجام فعالیت ورزشی به صورت منظم	ترویج	
۶۳.	برنامه محور شدن و تخصصی شدن مرحله به مرحله فعالیت ورزشی برای افراد	مشارکت	
۶۴.	اقدام به تهیه بیمه ورزشی برای افراد	ورزشی در بین	
۶۵.	دستیابی به مزایای جسمی و روانی ورزش	روستاییان	
۶۶.	کمک به پایدارسازی منابع رفاهی تفریحی روستاها	کارکرد	
۶۷.	رونق اشتغال و کسب و کارهای خدماتی و تفریحی روستاها	اقتصادی ورزش در	
۶۸.	افزایش رونق گردشگری روستایی	روستاها	توسعه و
۶۹.	کمک به جلوگیری از مهاجرت به شهر	کارکرد	
۷۰.	توانمندسازی روستاییان از طریق ورزش	کارکرد زیستی	ورزش در
۷۱.	بهبود تندرستی و سلامت جامعه روستایی	و معیشتی	روستاها
۷۲.	تقویت پیوند ورزش و سایر ابعاد زندگی در روستاها	ورزش در	
۷۳.	غنی سازی و پر کردن اوقات فراغت	روستاها	
۷۴.	سالم‌سازی محیط و افزایش نشاط اجتماعی از طریق ورزش روستا		

شکل ۱: مدل مفهومی مستخرج از پیمایش کیفی پژوهش

بخش کمی

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد اکثر پاسخ‌دهنده‌ها در گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال (۶۲ نفر؛ ۴۹/۲ درصد) و بیشتر دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر (۷۹ نفر؛ ۶۲/۷ درصد) بودند (جدول ۱). سایر مشخصات فردی به‌صورت کامل در جدول ۴ آورده شده است:

جدول ۴: مشخصات فردی نمونه آماری تحقیق

متغیر	زیرمجموعه	تعداد	درصد	متغیر	زیرمجموعه	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۷۹	۶۲/۷	وضعیت	زیر دیپلم	۲	۱/۶
	زن	۴۷	۳۷/۳		دیپلم	۱۰	۷/۹
	کمتر از ۲۰ تا ۳۰	۵	۴		فوق دیپلم	۱۱	۸/۷
سن (سال)	۳۰ تا ۴۰	۶۲	۴۹/۲	تاسیسات و امکانات ورزشی	کارشناسی	۲۴	۱۹
	۴۰ تا ۵۰	۳۸	۳۰/۲		کارشناسی ارشد و بالاتر	۷۹	۶۲/۷
	۵۰ تا ۶۰	۱۷	۱۳/۵		نداریم	۶۹	۵۴/۸
	۶۰ به بالا	۴	۳/۲		فقط خانه ورزش روستایی	۱۳	۱۰/۳
	زیر ۵۰۰ نفر	۳۱	۲۴/۶		سالن ورزشی استاندارد	۱۷	۱۳/۵
جمعیت روستا	۱۰۰-۵۰۰ نفر	۲۲	۱۷/۵	داریم	زمین ورزشی طبیعی خود روستا	۲۰	۱۵/۹
	بالای ۱۰۰۰	۱۸	۱۴/۳		تمامی امکانات را داریم	۷	۵/۶
	۲۰۰۰	۱۴	۱۱/۱				
	۳۰۰۰ به بالا	۴۱	۳۲/۶				

توصیف متغیرهای تحقیق در جدول ۵ نشان می‌دهد که نقش‌های فردی درون روستا دارای بیشترین میانگین (۴/۲۱) و کارکرد فرهنگی اجتماعی ورزش در روستاها دارای کمترین میانگین (۲/۸۶) هستند.

جدول ۵: توصیف ابعاد متغیرهای پژوهش

متغیر	S.D	M	ابعاد	S.D	M
ظرفیت محیطی	۰/۴۹	۳/۶۹	بستر اکوسیستم روستایی	۰/۷۳	۳/۵۹
ورزش روستایی			قابلیت بافت اجتماعی روستایی	۰/۵۷	۳/۷۹
هماهنگی سازمانی			نقش نهادهای عمومی روستا	۰/۵۵	۴/۰۱
در توسعه ورزش	۰/۴۶	۴/۰۲	نقش سازمان‌های متولی ورزش	۰/۵۲	۴/۰۴
روستایی			روستایی		
هم‌افزایی فردی			نقش‌های فردی درون روستا	۰/۵۲	۴/۲۱
مرتبط با توسعه	۰/۴۹	۴/۱۰	نقش‌های فردی مرتبط در ورزش	۰/۶۲	۴/۰۰
ورزش روستایی			استان‌ها		
کارآیی سیستم			بهینه‌سازی مدیریتی اجرایی	۰/۵۳	۳/۷۳
مدیریت ورزش	۰/۳۷	۳/۷۰	توسعه ورزش روستایی		
روستایی			ارتقای قابلیت‌های سیستمی	۰/۴۰	۳/۶۸
			توسعه ورزش روستایی		
ارتقای سرانه			زیرساخت ورزشی روستاها	۰/۴۴	۳/۶۶
امکانات و خدمات	۰/۳۷	۳/۷۳	تجهیزات و خدمات ورزشی	۰/۵۴	۳/۸۱
ورزشی			روستاها		
اثربخشی	۳/۱۶		نیازسنجی حرکتی و ورزشی	۰/۶۵	۲/۸۹
			روستاییان		
فراایندهای توسعه	۰/۳۶		آموزش و یادگیری فعالیت بدنی و	۰/۵۲	۳/۶۱
ورزش روستایی			ورزش در روستاها		
			اجرای برنامه‌ها و رویدادهای	۰/۵۹	۳/۰۸
			ورزشی در روستاها		

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

فرهنگ‌سازی فراغت فعال و ورزش در روستاها	۰/۴۸	۳/۰۴
نهادینه شدن سواد حرکتی و مشارکت	۰/۵۱	۳/۲۰
پرداختن روستاییان به فعالیت بدنی و مشارکت	۰/۵۵	۳/۳۷
ترویج مشارکت ورزشی در بین روستاییان	۰/۵۹	۳/۰۳
کارکرد اقتصادی ورزش در روستاها	۰/۵۷	۳/۵۵
توسعه و کارکرد ورزش در روستاها	۰/۳۴	۳/۴۳
کارکرد زیستی و معیشتی ورزش در روستاها	۰/۴۲	۳/۸۶
کارکرد فرهنگی اجتماعی ورزش در روستاها	۰/۶۲	۲/۸۶

به‌منظور برازش مدل کلی (هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری) از معیار SRMR استفاده شد که مقدار آن باید از ۰/۸ کمتر باشد. با توجه به مقدار به‌دست‌آمده (SRMR=۰/۰۷)، مدل اندازه‌گیری و ساختاری از برازش مناسبی برخوردار است؛ یعنی درمجموع مدل اندازه‌گیری و ساختاری، کیفیت مناسبی در تبیین متغیر درون‌زا تحقیق دارد (هیر و همکاران، ۲۰۱۹).

جدول ۶: خلاصه شاخص‌های برازش مدل

متغیر	AVE	CR	R2	Q2	متغیر	AVE	CR	R2	Q2
ظرفیت محیطی	۰/۵۹	۰/۸۳	برون	۰/۴۰	اثر بخشی	۰/۵۵	۰/۹۵	۰/۷۰	۰/۳۲
ورزش روستایی		زا	توسعه ورزش		فرایندهای				
			روستایی						

نیازسنجی									
۰/۳۷	-	۰/۸۳	۰/۶۲	حرکتی و ورزشی	۰/۳۰	-	۰/۸۵	۰/۶۳	بستر اکوسیستم روستایی
				روستاییان					
				آموزش و یادگیری					قابلیت بافت اجتماعی
۰/۳۶	-	۰/۸۹	۰/۶۶	فعالیت بدنی و ورزش در روستاها	۰/۳۱	-	۰/۸۱	۰/۵۲	اجتماعی روستایی
				اجرای برنامه‌ها					هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش روستایی
۰/۳۸	-	۰/۹۱	۰/۷۳	و رویدادهای ورزشی در روستاها	۰/۳۶	۰/۴۵	۰/۸۸	۰/۶۶	
				فرهنگسازی فراغت فعال و ورزش در روستاها					نقش نهادهای عمومی روستا
۰/۳۵	-	۰/۸۹	۰/۶۶	نهادینه شدن	۰/۳۸	-	۰/۸۳	۰/۵۰	
				سواد حرکتی و مشارکت ورزشی	۰/۳۴	-	۰/۶۵	۰/۶۵	نقش سازمان-های متولی ورزش روستایی

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

هم‌افزایی فردی	۰/۵۶	۰/۸۸	۰/۶۰	۰/۲۹	پرداختن
مرتبط با توسعه					روستاییان به
ورزش روستایی					فعالیت بدنی و
					مشارکت
					ترویج
نقش‌های فردی	۰/۵۳	۰/۸۵	-	۰/۴۱	مشارکت
درون روستا					ورزشی در بین
					روستاییان
نقش‌های فردی					توسعه و
مرتبط در	۰/۶۶	۰/۸۸	-	۰/۳۹	کارکرد ورزش
ورزش استان‌ها					در روستاها
					کارکرد
کارآیی سیستم					اقتصادی
مدیریت ورزش	۰/۶۲	۰/۹۰	۰/۶۸	۰/۳۳	ورزش در
روستایی					روستاها
					کارکرد زیستی
بهینه‌سازی					و معیشتی
مدیریتی اجرایی	۰/۵۸	۰/۸۵	-	۰/۲۷	ورزش در
توسعه ورزش					روستاها
روستایی					

ارتقای قابلیت-	کارکرد						
های سیستمی	فرهنگی						
توسعه ورزش	اجتماعی	۰/۳۴	-	۰/۸۹	۰/۶۱	-	۰/۳۵
روستایی	ورزش در						
روستاهای	روستاهای						
ارتقای سرانه							
امکانات و		۰/۳۶	۰/۵۴	۰/۹۰	۰/۵۲		
خدمات ورزشی							
زیرساخت		۰/۲۵	-	۰/۸۵	۰/۶۰		
ورزشی روستاهای							
تجهیزات و							
خدمات ورزشی		۰/۳۳	-	۰/۸۹	۰/۶۸		
روستاهای							

جدول ۷: نتایج مدل نهایی پژوهش

تحلیل عامل ها	ضریب	معنی داری	سطح	نتیجه
مسیر	(آماره تی)	معنی داری		
ظرفیت محیطی ورزش روستایی --> بستر اکوسیستم روستایی	۰/۸۱	۳۷/۱۵	۰/۰۰۱	تأیید
ظرفیت محیطی ورزش روستایی --> قابلیت بافت اجتماعی	۰/۸۹	۷۸/۲۰	۰/۰۰۱	تأیید
هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش --> نقش نهادهای عمومی	۰/۸۸	۶۲/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید

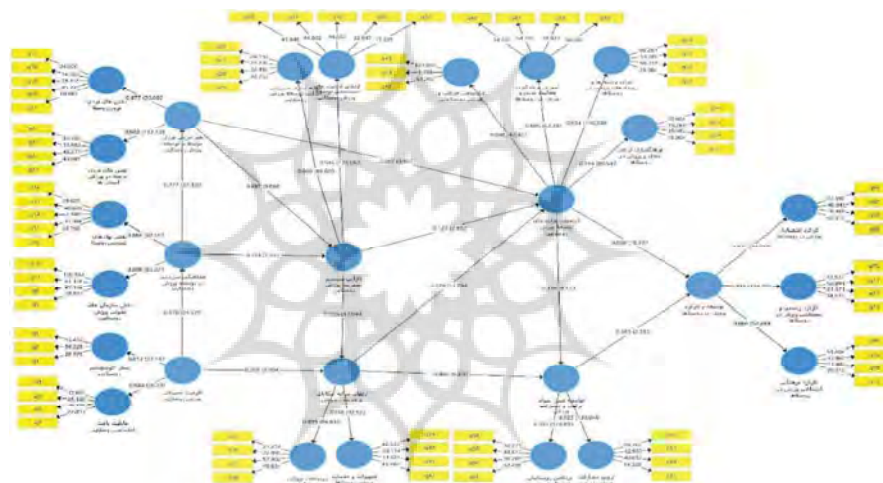
مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

تأیید	۰/۰۰۱	۶۵/۰۲	۰/۸۹	هماهنگی سازمانی در توسعه -- نقش سازمان‌های متولی
تأیید	۰/۰۰۱	۷۰/۶۶	۰/۸۸	هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه -- نقش‌های فردی درون
تأیید	۰/۰۰۱	۱۱۳/۱۴	۰/۹۰	هم‌افزایی فردی -- نقش‌های فردی مرتبط در ورزش
تأیید	۰/۰۰۱	۸۹/۶۰	۰/۹۱	کارآیی سیستم مدیریت -- بهینه‌سازی مدیریتی اجرایی
تأیید	۰/۰۰۱	۱۷۵/۰۶	۰/۹۴	کارآیی سیستم مدیریت -- ارتقای قابلیت‌های سیستمی
تأیید	۰/۰۰۱	۸۴/۶۱	۰/۸۹	سرانه امکانات و خدمات -- زیرساخت ورزشی
تأیید	۰/۰۰۱	۹۲/۵۲	۰/۹۲	سرانه امکانات و خدمات -- تجهیزات و خدمات ورزشی
تأیید	۰/۰۰۱	۴۷/۴۲	۰/۸۵	اثربخشی فرایندهای توسعه -- نیازسنجی حرکتی و ورزشی
تأیید	۰/۰۰۱	۶۷/۳۸	۰/۸۹	اثربخشی فرایندهای توسعه -- آموزش و یادگیری فعالیت بدنی
تأیید	۰/۰۰۱	۱۴۶/۵۷	۰/۹۳	اثربخشی فرایندهای توسعه -- اجرای برنامه‌ها و رویدادها
تأیید	۰/۰۰۱	۸۹/۵۵	۰/۹۱	اثربخشی فرایندهای توسعه -- فرهنگسازی فراغت فعال
تأیید	۰/۰۰۱	۱۲۰/۸۱	۰/۹۳	نهادینه شدن سواد حرکتی -- پرداختن روستاییان به فعالیت

تأیید	۰/۰۰۱	۱۳۸/۰۴	۰/۹۲	نهادینه شدن سواد حرکتی --> ترویج مشارکت ورزشی
تأیید	۰/۰۰۱	۳۸/۲۵	۰/۸۱	توسعه و کارکرد ورزش --> کارکرد اقتصادی
تأیید	۰/۰۰۱	۱۱۴/۲۱	۰/۹۳	توسعه و کارکرد ورزش --> کارکرد زیستی
تأیید	۰/۰۰۱	۵۲/۳۵	۰/۸۶	توسعه و کارکرد ورزش --> کارکرد فرهنگی
				تحلیل مسیر
تأیید	۰/۰۰۱	۲۴/۵۸	۰/۶۸	ظرفیت محیطی ورزش --> هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش
تأیید	۰/۰۰۱	۳/۹۹	۰/۲۰	ظرفیت محیطی ورزش --> ارتقای سرانه امکانات و خدمات
تأیید	۰/۰۰۱	۳۷/۴۲	۰/۷۸	هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش --> هم‌افزایی فردی
تأیید	۰/۰۰۱	۷/۳۴	۰/۳۷	هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش --> کارآیی سیستم مدیریت
تأیید	۰/۰۰۱	۳/۸۷	۰/۲۱	هم‌افزایی فردی --> کارآیی سیستم مدیریت
تأیید	۰/۰۰۱	۹/۸۷	۰/۵۰	هم‌افزایی فردی --> اثربخشی فرایندهای توسعه
تأیید	۰/۰۰۱	۲/۴۰	۰/۱۲	کارآیی سیستم مدیریت --> اثربخشی فرایندهای توسعه
تأیید	۰/۰۰۱	۱۳/۰۹	۰/۵۸	کارآیی سیستم مدیریت --> ارتقای سرانه امکانات و خدمات
تأیید	۰/۰۰۱	۱۱/۷۳	۰/۵۸	ارتقای سرانه امکانات و خدمات --> اثربخشی فرایندهای توسعه

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

ارتقای سرانه امکانات و خدمات --> نهادینه شدن سواد حرکتی	۰/۴۶	۶/۳۲	۰/۰۰۱	تأیید
اثربخشی فرایندهای توسعه --> توسعه و کارکرد ورزش	۰/۸۱	۱۸/۷۴	۰/۰۰۱	تأیید
نهادینه شدن سواد حرکتی --> توسعه و کارکرد ورزش	۰/۳۸	۲/۳۳	۰/۰۰۱	تأیید

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش (ضریب اثر و ضرایب معنی‌داری)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش، طراحی مدل مفهومی ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی با رویکرد توسعه پایدار بود. روش تحقیق از نوع مطالعات کیفی با رویکرد اکتشافی نظام‌مند و سیستماتیک بود. چن و لیو (۲۰۲۰) اظهار داشتند نتایج تجربی نشان می‌دهد که ارائه ورزش‌های اجتماعی تا حدی در ارتقای فراگیری و سلامت در مناطق روستایی موثر بوده است. به طور خاص، ایجاد امکانات ورزشی عمومی مشارکت قابل توجهی را در ورزش‌های اجتماعی افزایش و خطر بیماری را کاهش می‌دهد. در مقابل، سازماندهی فعالیت‌های ورزشی همگانی فرصت ورزش خانواده‌ها را افزایش می‌دهد. با وجود این، سلامت

عمومی را ارتقا نمی‌دهد. به همان اندازه مهم است که رشد اقتصادی ممکن است به جای تشویق مشارکت در ورزش‌های اجتماعی، از طریق پیشرفت فناوری‌های پزشکی و بهبود شرایط بهداشتی، سلامت عمومی را افزایش دهد (چن و لیو^۱، ۲۰۲۰). در بخش کیفی و ارائه مدل، ۷ مقوله اصلی و ابعاد و همچنین مولفه‌های آنها شناسایی شدند. لازم است که ظرفیت محیطی ورزش روستایی در دو بعد بستر اکوسیستم روستایی و قابلیت بافت اجتماعی روستایی در نظر گرفته شود و زیرساخت‌های رفاهی روستایی، ویژگی‌های بومی و معماری فضای روستاها برای فعالیت‌های ورزشی و همچنین تغییر نگرش روستاییان به ورزش، سبک زندگی روستا در اوقات فراغت و بالا بردن جایگاه ورزش و بالا بردن جایگاه بازی‌های فعال در تفریحات روستاییان مورد توجه باشد. در مقوله هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش روستایی، دو بعد نقش نهادهای عمومی و سازمان‌های متولی ورزش روستایی باید در نظر گرفته شود و درواقع نقش دهیاری، مدرسه، مسجد، خانه بهداشت، ادارات ورزش، هیئت‌های ورزشی و کلیه سازمان‌هایی که به نوعی می‌توانند در این زمینه فعالیت کنند، مد نظر قرار گیرد. در مقوله دیگر هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه ورزش روستایی نیز دو بعد نقش‌های فردی درون روستا مانند شهروندان، معلمان، مربیان، دهیار و روحانیون و بزرگان روستا برای توسعه ورزش روستایی باید هم‌افزایی کنند و در بعد دیگر نقش‌های فردی مرتبط با ورزش استان‌ها افرادی از جمله مدیران فعالان رسانه، اساتید و دانشجویان و همچنین معلمان ورزش مدارس می‌توانند اقداماتی در این زمینه انجام دهند. در مقوله کارآیی سیستم مدیریت ورزش روستایی، ابعادی مانند بهینه‌سازی مدیریتی اجرایی توسعه ورزش روستایی و ارتقای قابلیت‌های سیستمی توسعه ورزش روستایی شناسایی شدند که در این زمینه باید برنامه‌ریزی توسعه ورزش روستایی، تامین منابع، اجرا و سازماندهی، نظارت و ارزیابی، الگو برداری از دیگر کشورها، جلب حمایت عمومی، بهره‌گیری از دانش جدید، نوآوری و همچنین فعال‌سازی تشکیلات و نهادهای مرتبط با ورزش روستایی را عملی کرد. در مقوله امکانات و خدمات ورزشی روستا نیز دو بعد زیرساخت ورزشی روستا و تجهیزات و خدمات ورزشی روستایی بررسی شد که باید فضاها و اماکن ورزشی، امکانات بهداشتی و رفاهی، دسترسی و فراهم‌سازی بستر تجهیزات و اماکن ورزشی، ایمنی فضاها، شناسایی نیازهای مربوطه و ارتقای خدمات و تجهیزات ورزش و تندرستی در روستاها را مورد توجه و اقدامات عملی قرار داد. لپنا (۲۰۱۹) نشان داد فعالیت‌های انجام‌شده توسط سازمان‌های جامعه روستایی شامل طیف وسیعی از نیازهای اجتماعی از جمله سازماندهی رویدادهای فرهنگی و ورزشی، بهبود کمک در زمینه مدیریت محیط زیست و موارد دیگر است. مشکل اصلی جوامع روستایی وضعیت زیرساخت‌های اجتماعی است. بنابراین روند ایجاد مراکز چند منظوره جهانی، یکی از ابزارهای مهم توسعه جوامع روستایی

¹ Chen & Liu

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

و در نتیجه توسعه فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی است (لینا^۱، ۲۰۱۹). همچنین در مقوله اثربخشی فرایندهای توسعه ورزش روستایی نیز ۴ بعد نیازسنجی حرکتی و ورزشی روستاییان، آموزش و یادگیری فعالیت بدنی و ورزش در روستاها، اجرای برنامه‌ها و رویدادهای ورزشی در روستاها و فرهنگسازی فراغت فعال و ورزش در روستاها شناسایی شدند که باید نیازهای مربوط به آمادگی جسمانی، تمرین و رقابت و نشاط و سلامت از طریق ورزش روستاییان شناسایی شوند- ضمن اینکه رشته‌های ورزشی، عادات حرکتی روزانه، بازی‌های بومی و محلی و فعالیت‌های ورزشی درمانی باید آموزش داده شوند. همچنین رویدادهای مختلف ورزشی، جشنواره‌های فرهنگی ورزشی خانوادگی، ایجاد زمینه گردشگری ورزشی و بستر استعدادیابی ورزشی از روستا نیز مهیا گردد. دعوت از شخصیت‌های ورزشی، تشویق به فعالیت داوطلبی ورزشی، احیا و ترویج بازی‌های بومی و نمادها و همچنین رخدادهای ورزش همگانی روستاها اطلاع رسانی و رسانه‌ای گردد. مقوله نهادینه‌شدن سواد حرکتی و مشارکت ورزشی نیز در دوبعد شناسایی شد که شامل پرداختن روستاییان به فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی و ترویج مشارکت ورزشی در بین روستاییان می‌باشد. درواقع باید در این زمینه اقداماتی از جمله تشویق به فعالیت ورزشی، بهبود نگرش به ورزش، آگاه‌سازی روستاییان از ضرورت و کارکرد ورزش، انجام منظم فعالیت ورزشی، تخصصی‌شدن ورزش و تهیه بیمه ورزشی برای روستاییان را به اجرا گذاشت. در نهایت مقوله توسعه و کارکرد ورزش در روستاها با ۳ بعد کارکرد اقتصادی ورزش، کارکرد زیستی و معیشتی ورزش و کارکرد فرهنگی اجتماعی ورزش در روستاها شناخته شد که این کارکردهای ورزشی نتایجی در روستاها خواهد داشت؛ از جمله: پایداری منابع رفاهی تفریحی روستا، رونق اشتغال کارهای تفریحی، رونق گردشگری، جلوگیری از مهاجرت روستاییان، توانمندسازی، بهبود تندرستی، تقویت پیوند ورزش با زندگی، غنی‌سازی اوقات فراغت، افزایش نشاط، افزایش مشارکت اجتماعی، افزایش تعاملات دوستانه و همچنین کاهش و جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی مانند پرخاشگری، مصرف دخانیات و مواد مخدر و در همین راستا پژوهش بیلی (۲۰۰۵) پنج حوزه سلامت جسمی، رشد شناختی و آکادمیک، سلامت روان، کاهش جرم و کاهش حقایق و بی‌احتیاطی را به‌عنوان حوزه‌هایی معرفی کرد که ورزش در آنها تأثیر دارد. همچنین آترولی (۲۰۰۶) استدلال می‌کند که سرمایه اجتماعی برای زندگی روزمره جامعه روستایی مهم است. وی معتقد است که باشگاه‌های ورزشی منطقه‌ای تمرکز اصلی زندگی در جامعه هستند. حفاظت از محیط زیست روستایی در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. توسعه اقتصادی و افزایش جمعیت مناطق روستایی منجر به مشکلات زیادی از جمله: آلودگی محیط زیست، تخریب زمین، کاهش منابع، از دست‌دادن تنوع زیستی، از دست‌دادن درآمد و خطرات بهداشت عمومی

¹ Lina

می‌شود. این مسائل به‌ویژه در روستاها و مناطق دور افتاده کشورهای در حال توسعه بسیار حاد است. مناطق روستایی اغلب فاقد منابع مورد نیاز برای انجام اقدامات لازم هستند. در مناطق با تراکم جمعیت پایین و خانوارهای پراکنده، بسیاری از راهبردهای مدیریت مرتبط با مناطق متمرکز و شهری برای اجرا نامناسب است. توسعه اقتصاد روستایی و حفاظت از محیط زیست باید با دیدگاه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت به‌خوبی متعادل باشد. راهبردهایی که می‌توانند از نظر زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی پایدار باشند برای مناطق روستایی مورد توجه است. اگرچه پیشرفت‌های زیادی صورت گرفته است، اما بسیاری از چالش‌های عمده برای مدیریت محیط زیست روستایی همچنان مبهم است (ان و همکاران^۱، ۲۰۲۰). در بخش کمی مشخص شد که مقوله‌های ظرفیت محیطی ورزش روستایی اثر معنی‌داری بر هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش روستایی و ارتقای سرانه امکانات و خدمات ورزشی دارد و در این رابطه قابلیت بافت اجتماعی ورزش روستایی از جمله مهمترین عواملی می‌باشد که باید به آن توجه شود. هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش روستایی نیز اثر معنی‌داری بر کارایی سیستم مدیریت ورزشی روستایی و هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه ورزش روستایی داشت که برای این هماهنگی سازمانی سازمان‌های متولی ورزش روستایی و نهادهای عمومی اصلی‌ترین نقش را بازی می‌کنند. همچنین هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه ورزش روستایی اثر معنی‌داری بر کارایی سیستم مدیریت ورزشی روستایی و اثربخشی فرآیندهای توسعه ورزش روستایی داشت و باید اظهار داشت نقش‌های فردی مرتبط در ورزش استان‌ها و نقش‌های فردی درون استان‌ها بیشترین نقش را در تبیین هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه ورزش روستایی دارند. ارتقای سرانه امکانات و خدمات ورزشی اثر معنی‌داری بر نهادینه‌شدن سواد حرکتی و مشارکت ورزشی و اثربخشی فرآیندهای توسعه ورزش روستایی داشت. در این زمینه نیز باید بیشترین توجه را معطوف تجهیزات و خدمات ورزشی روستاها کرد تا بتوان سرانه امکانات و خدمات ورزشی را بالا برد. مطالعه هاکمن و همکاران (۲۰۱۷) شدت مشارکت ورزشی در هلند را در مقایسه با مناطق شهری و روستایی را مورد بررسی قرار دادند. بر اساس توضیحات نظری مشتق‌شده از «نظریه زیست محیطی اجتماعی» برای توضیح تفاوت‌های شهرنشینی در مشارکت فردی ورزش، از جمله جمعیت‌شناسی اجتماعی، جنبه‌های سطح متوسط (محیط اجتماعی) و جنبه‌های سطح بیرونی (محیط فیزیکی) است. نتایج اصلی میزان مشارکت هفتگی ورزش در مناطق روستایی را بیشتر از مناطق شهری نشان داد و این نتایج با بسیاری از تحقیقات همسوز بوده است. همچنین مشاهده شد کارایی سیستم مدیریت ورزشی روستایی اثر معنی‌داری بر اثربخشی فرآیندهای توسعه ورزش روستایی داشت و باید توجه کرد برای کارایی سیستم مدیریت ورزشی باید قابلیت‌های سیستمی ورزشی را بیش از هر چیزی ارتقا داد و در آخر هم

¹ An et al.

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

اثربخشی فرآیندهای توسعه ورزش روستایی و نهادینه شدن سواد حرکتی و مشارکت ورزشی اثر معنی‌داری بر توسعه و کارکرد ورزش در روستاها داشتند. باید بیان داشت پرداختن روستاییان به فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی و ترویج مشارکت ورزشی در بین روستاییان در الویت قرار دارد و همچنین عواملی مانند کارکرد زیستی، کارکرد فرهنگی و کارکرد اقتصادی به ترتیب تبیین‌کننده توسعه و کارکرد ورزش در روستاها می‌باشند. مطالعات پیشین نیز نتایجی همسو با مطالعه حاضر داشتند. پولی، کوهن و پیک (۲۰۰۵) در مطالعه موردی خود در مورد تجربیات زندگی در مناطق شهری و روستایی سه موضوع اصلی را مشخص کردند: عضویت، ارتباط عاطفی و ادغام و تحقق نیازها. آنها نتیجه گرفتند که تعلق و شرکت در کلوپ‌های ورزشی محلی می‌تواند به سرمایه اجتماعی جوامع چه از نظر شهری و روستایی بیفزاید. دلانی و کینی (۲۰۰۵) رابطه بین میزان مشارکت ورزشی با سطح سرمایه اجتماعی در اروپا را مورد بررسی قرار دادند تا ببینند که چگونه ورزش به اوراق بهادار جامعه و شهروندی فعال کمک می‌کند. آنها ارتباط مستقیمی را بین سطح عضویت در ورزش یک کشور و سطح اعتماد اجتماعی و بهزیستی یافتند. نتایج تحقیقات بروسنان (۲۰۱۹) حاکی از آن است که مشارکت ورزشی در سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ میزان ۳۲ درصد از جرائم خشونت آمیز در ۳۲۳ مقام محلی انگلیس را کاهش می‌دهد. حداقل در انگلیس، مدت‌هاست که از ورزش به‌عنوان ابزاری برای مدیریت بحران بیماری‌های اجتماعی استفاده می‌شود. مشخص شده است که سلامت هم خود سرمایه انسانی و هم ورودی تولید اشکال دیگر سرمایه انسانی است (بلیکلی^۱، ۲۰۱۰). بنابراین، ارتقای سلامت همواره یک راهبرد مهم برای ایجاد سرمایه انسانی برای کمک به توسعه پایدار روستایی بوده است. در سه دهه گذشته، شهرنشینی رشد سریع و گسترده‌ای را تجربه کرده است. میلیون‌ها نفر از کارگران روستایی به شهرها مهاجرت کرده‌اند که منجر به مجموعه‌ای از مشکلات اجتماعی از جمله افزایش بیکاری، افزایش نرخ جنایت و افزایش فاصله روستایی شهری شده است. علاوه بر این، در مقایسه با نیروی کار باقی مانده در مناطق روستایی، کارگران مهاجر جوان‌تر و تحصیل‌کرده‌تر و دارای سرمایه انسانی نسبتاً بالاتری هستند. مهاجرت شهری روستایی همچنین باعث فرار مغزها در مناطق روستایی، کاهش بهره‌وری نیروی کشاورزی و افزایش قیمت محصولات کشاورزی شده است. بنابراین، برای توسعه اجتماعی و اقتصادی روستایی، تشویق مهاجران کارگر برای بازگشت به خانه از اهمیت راهبردی برخوردار است (کین و لیاو^۲، ۲۰۱۶). توسعه زیرساخت‌های روستایی، ارتقای سطح بهداشتی و سلامتی جامعه روستایی، ایجاد امکانات آموزشی و تسهیلات فرهنگی و ورزشی در روستا همواره از مهم‌ترین چالش‌ها و دغدغه‌های دولتمردان

¹ Bleakley

² Qin & Liao

محسوب می‌گردد. بخشی از چشم انداز سند توسعه پایدار مربوط به بخش روستایی و بومی هر کشور و ملت است.

به طور کلی باید اظهار داشت اهتمام به توسعه پایدار از عوامل مهم و اساسی در ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی کشور می‌باشد. لازم و ضروری می‌باشد که دولت، نهادهای شهری و روستایی، مسئولان، مدیران و رسانه‌های مختلف در جهت توسعه و رشد ورزش روستایی کشور اقدامات لازم را تدبیر کنند و در برنامه‌ها و بودجه‌بندی‌ها به این مقوله واقف باشند که توسعه ورزش روستایی، برای مردم روستاها و بهبود کیفیت زندگی آنها و همچنین ایجاد سلامت اجتماعی و بهزیستی و رشد اقتصادی نقش خواهد داشت. در روستاها می‌توان محیطی را ایجاد کرد که بتوانند هدفمند و توانمندتر از قبل به زندگی، ورزش و فراغت مهیج‌تری دست یابند و از طرفی نشاط اجتماعی در روستاها ایجاد خواهد شد و آسیب‌های اجتماعی بسیار محدود و کاهش خواهد یافت. همچنین مردم روستاها به محیط خود احساس تعلق بیشتری خواهند داشت و از مهاجرت‌های بی‌رویه به شهرها امتناع خواهند کرد. دولت، مدیران و مسئولان استان‌ها و نهادهای مرتبط در این زمینه برای رشد و پیشرفت همه جانبه کشور و جامعه روستایی باید با برنامه‌های مدون و جدی در این راه اهتمام ورزند و نقش‌های اجتماعی مربوط به خود را بسیار متعهدانه اجرا کنند و زیرساخت‌ها و بسترهای لازم را با در نظر گرفتن توسعه پایدار (پایداری زیست محیطی، پایداری اقتصادی و پایداری اجتماعی) برای ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی کشور فراهم کنند. مدل حاضر به مسئولان ذی‌ربط کشور کمک می‌کند تا با الهام از الگوی ارائه‌شده به ظرفیت محیطی ورزش روستایی، هماهنگی سازمانی در توسعه ورزش، هم‌افزایی فردی مرتبط با توسعه ورزش، کارآیی سیستم مدیریت ورزش، ارتقای سرانه امکانات و خدمات ورزشی، اثربخشی فرایندهای توسعه ورزش، نهادینه شدن سواد حرکتی و مشارکت ورزشی و در نهایت توسعه و کارکرد ورزش در روستاها کمک شود. همچنین با به‌کارگیری این مدل در روستاهای کشور می‌توان امیدوار بود که تحولی شگرفت در زمینه فراغت و ورزش با رویکرد توسعه پایدار ایجاد شود.

منابع

- Albemarle Report. (1959). **Youth service in England and Wales**. London: Her Majesty's Stationery Office.
- An, Chunjiang, Mengfan Cai, and Christophe Guy. (2020). **Rural sustainable environmental management**. 6688.
- Atherley, K. (2006). **"Sport, localism and social capital in rural Western Australia"**. Geographical Research, 44(4), 348-360.

- Australian Sports Commission. (2004a). "Australian Sports Commission (AnnualReport)". Retrieved October 11, 2005 from: <http://www.ausport.gov.au/publications/annualreport2005/index.asp>.
- Bakhtiar Z, Malekian, M. (2017). Effect of exercise on depression and anxiety of students. J Phys Educ Growth 61:58–59.
- Berg, B. K., Warner, S., & Das, B. M. (2015). "What about sport? A public health perspective on leisure-time physical activity". Sport Management Review, 18, 20– 31.
- Beutler, I. (2008). "Sport serving development and peace: Achieving the goals of the United Nations through sport". Sport in Society, 11(4), 359–369. doi:10.1080/17430430802019227.
- Bailey, R. (2005). "Evaluating the relationship between physical education, sport and social inclusion". Educational Review, 57(1), 71–90. doi:10.1080/0013191042000274196
- Bleakley H. (2010). "Health, human capital, and development". Annu. Rev. Econ. 2:283–310. doi: 10.1146/annurev.economics.102308.124436.
- Brosnan, S. (2019). "The impact of sports participation on crime in England between 2012 and 2015". Sport in Society, 1-12.
- Cairnduff, S. (2001). Sport and recreation for Indigenous youth in the Northern Territory. ASC: Canberra
- Caruso, R. (2011). "Crime and Sport Participation: Evidence from Italian Regions over the Period 1997–2003". The Journal of Socio-Economics, 40 (5): 455–463. doi:10.1016/j.socec.2010.09.003.
- Chen, Q., & Liu, T. (2020). "The effectiveness of community sports provision on social inclusion and public health in rural China". International journal of environmental research and public health, 17(2), 597.
- Coalter, F. (2008). "Sport-in-Development: Development for and Through Sport?". In *Sport and Social Capital*, edited by R. Hoy, and M. Nicholson, 34–46. London: Elsevier.
- Cairnduff, S. (2001). *Sport and Recreation for Indigenous Youth in the Northern Territory: Scoping Research Priorities for Health and Social Outcomes*. Darwin: Cooperative Research Centre for Aboriginal and Tropical Health and Australian Sports Commission.
- California Department of Education. (2002). "State study proves physically fit kids perform better academically". News Release. Available online at: www.cde.ca.gov/news/releases2002/re137.asp (accessed 23 November 2003).
- Cameron, M. and MacDougall, C. (2001). *Crime Prevention through Sport and Physical Activity*. Trends and Issues in Crime and Criminal Justice, 165. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- Collins, M. F., & Kay, T. (2014). *Sport and social exclusion*. (2nd ed.). London: Routledge.
- Commonwealth of Australia. (2001). *Stronger regions: A stronger Australia*. Canberra: Author.
- Delaney, L., & Keaney, E. (2005). "Sport and social capital in themUnited Kingdom: Statistical evidence from national and international survey data", Dublin: Economic and Social Research Institute and Institute for Public Policy Research, 32. Retrieved January 20, 2009, from http://www.ippr.org/uploadedFiles/research/projects/Arts_and_Culture/sport20and%20social%20capital.pdf.
- Dwyer, T., Sallis, J.F., Blizzard, L., Lazarus, R., & Dean, K. (2001). "Relation of academic performance to physical activity and fitness in children". Pediatric Exercise Science, 13, 225–238.
- Eime, R. M., Sawyer, N., Harvey, J. T., Casey, M. M., Westerbeek, H., & Payne, W. R. (2015). "Integrating public health and sport management: Sport participation trends 2001-2010". Sport Management Review, 18, 207–217.
- Green, B. C. (2008). "Sport as an agent for social and personal change". In V. Girginov (Ed.), *Management of sports development* (pp. 129–145). Oxford: Butterworth-Heinemann.

- Hartmann, D., and B. Depro. (2006). **“Rethinking Sports-Based Community Crime Prevention: A Preliminary Analysis of the Relationship between Midnight Basketball and Urban Crime Rates”**. Journal of Sport and Social Issues 30 (2): 180–196. doi:10.1177/0193723506286863.
- Herring MP, Hallgren M, Campbell, M.J. (2017). **“Acute exercise effects on worry, state anxiety, and feelings of energy and fatigue among young women with probable generalized anxiety disorder: a pilot study”**. Psychol Sport Exerc 33:31–36
- Herring MP, Johnson KE, O'Connor P.J. (2016). **“Exercise training and health-related quality of life in generalized anxiety disorder”**. Psychol Sport Exerc 27:38–141
- Hoekstra, F., Roberts, L., van Lindert, C., Martin Ginis, K. A., van der Woude, L. H., & McColl, M. A. (2018). **“National approaches to promote sports and physical activity in adults with disabilities: Examples from the Netherlands and Canada”**. Disability and Rehabilitation 1–10. <http://dx.doi.org/10.1080/09638288.2017.1423402>.
- Hoekman, R., Breedveld, K., & Kraaykamp, G. (2017). **“Sport participation and the social and physical environment: explaining differences between urban and rural areas in the Netherlands”**. Leisure studies, 36(3), 357–370.
- Hills, S., Walker, M. B., & Barry, A. (2019). **“Sport as a vehicle for health promotion: A shared value example of social programming”**. Sport Management Review, 126–141. <http://dx.doi.org/10.1016/j.smr.2018.10.001>.
- Johnston, E.C. (1991). **Royal Commission into Aboriginal Deaths in Custody, National Report, Canberra: Australian Government Printing Service.**
- Lawson, H.A. (2005). **“Empowering people, facilitating community development, and contributing sustainable developments: The social work of sport, exercise, and physical education programs”**. Sport Education and Society, 10(1), 15–160. doi:10.1080/1357332052000308800
- Lawson, H. (1999b). **Rejuvenating, reconstituting, and transforming physical education to meet the needs of vulnerable.**
- Lina Jaruševičienė (2019). **“Development of cultural and sports activities in rural areas”**. Philosophy of culture. 77: 123–132.
- Moons, P., Barrea, C., De Wolf, D., Gewillig, M., Massin, M., Mertens, L., . . . Sluymans, T. (2006). **“Changes in perceived health of children with congenital heart disease after attending a special sports camp”**. Pediatric Cardiology, 27(1), 67–72. doi:10.1007/s00246-005-1021-5
- Nicholson, M., Hoyer, R., & Houlihan, B. (Eds.). (2010). **Participation in sport: International policy perspectives**. London: Routledge
- Norouzi H, Mohammadi S. (2018). **Sport Adults Strateg Stud.** 35:211–224
- Qin H., Liao T. (2016). **“Labor out-migration and agricultural change in rural China: A systematic review and meta-analysis”**. J. Rural Stud. 47:533–541. doi: 10.1016/j.jrurstud.2016.06.020.
- Ramshaw, G., & Gammon, S. (2005). **“More than just nostalgia? Exploring the heritage/sport tourism nexus”**. Journal of Sport Tourism, 10(4), 229–241. doi:10.1080/14775080600805416.
- Rowe, K., Shilbury, D., Ferkins, L., & Hinckson, E. (2013). **“Sport development and physical activity promotion: An integrated model to enhance collaboration and understanding”**. Sport Management Review, 16, 364–377
- Stănescu M, Vasile L (2014). **“Using physical exercises to improve mental health”**. Proc Soc Behav Sci, 149:921–926
- Sport Information Resource Centre (SIRC). (2012a). **“Canadian sport policy”**. 2.0. Retrieved from: http://sirc.ca/CSPRenewal/documents/CSP2012_EN_LR.pdf.
- Sport Information Resource Centre. (SIRC). (2012c). **“Canadian sport policy”**. 2.0 draft. Retrieved from: <http://sirc.ca/CSPRenewal/documents/CSP20DRAFTEN.pdf>

مدل ظرفیت‌سازی فراغت فعال و ورزش روستایی ایران با رویکرد توسعه پایدار

- Skinner, J., Zakus, D., & Edwards, A. (2008). "Coming in from the margins: Ethnicity, community support, and the rebranding of Australian soccer". Soccer and Society," 9, 394-404.
- Veliz, P., and S. Shakib. (2012). "Interscholastic Sports Participation and School Based Delinquency: Does Participation in Sport Foster a Positive High School Environment?" Sociological Spectrum, 32 (6): 558-580. doi:10.1080/02732173.2012.700837.
- Wolfenden, J. (1960). **Sport and the community**. London: Central Council of Physical Recreation.

پروہشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی